

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про виконання рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» об'єктом контролю

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 р. № 28-5 (зі змінами), проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аудит ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (далі – аудит). Мета аудиту – оцінка ефективності та результативності заходів Кабінету Міністрів України, спрямованих на забезпечення стійкості Пенсійного фонду України (далі – ПФУ) щодо виплати пенсій (далі – виплата пенсій, пенсійні виплати) в умовах воєнного стану.

Аудит проведений на об'єкті контролю – ПФУ у період з 12.07.2024 по 27.08.2024. Також надсилалися запити з питань аудиту до Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) та Міністерства фінансів України (далі – Мінфін).

У процесі аудиту встановлено, що в умовах воєнного стану, незважаючи на економічні труднощі, Уряду вдалося зберегти наявний рівень пенсійного забезпечення, враховуючи зростання вартості життя. Цього було досягнуто завдяки певному підвищенню розмірів пенсій та соціальних стандартів.

Виплати пенсій більше ніж 10 млн пенсіонерів проводилися уповноваженими банками та АТ «Укрпошта» своєчасно в терміни, визначені законодавством, і в повному обсязі. Уряд оперативно впровадив заходи для забезпечення стійкості ПФУ в умовах воєнного стану. З 26.02.2022 забезпечено функціонування дієвого механізму виплати пенсій в умовах воєнного стану. Стримання зростання пенсій дало змогу заощадити щонайменше 25,8 млрд грн, які були спрямовані на підтримку найменш захищених категорій пенсіонерів. Недостатність коштів на виплату пенсій у 2022, 2023 роках та I півріччі 2024 року ПФУ покривалася за рахунок позик на покриття тимчасових касових розривів його бюджету із єдиного казначейського рахунка. Обсяги позик становили 161,6, 68,6 і 46,5 млрд грн відповідно і були погашені впродовж бюджетного періоду. На покриття дефіциту бюджету ПФУ із державного бюджету у 2022 році спрямовано 29,9 млрд грн, у 2023 році – 26,5 млрд гривень.

Це стало можливим завдяки коштам проєкту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (далі – Проєкт PEACE), використаних згідно з умовами Угоди про позику «Проєкт «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 09 червня 2022 р. №№ 9403-UA, 9404-UA, 9405-UA, 9406-UA та положеннями Рекомендаційно-технічного операційного посібника для

управління проєктом «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні», затвердженого наказом Мінфіну від 14.06.2022 № 169 у редакції наказу Мінфіну від 14.09.2022 № 290 (далі – ОПП). Кошти Проєкту PEACE, у тому числі Уряду США, у розмірі 12,7 млрд дол. США дали змогу відшкодувати майже половину видатків на виплату всіх пенсій за 2022, 2023 роки і у повному обсязі зобов'язання державного бюджету перед ПФУ. Проєкт досягнув визначених керівними документами показників результативності, таких як «Частка пенсій, що виплачені вчасно» (цільове значення — 90,0 відс.) і «Частка пенсій, що виплачені пенсіонеркам вчасно» (цільове значення — 85,0 відс.) за 2022–2023 роки та I квартал 2024 року. Водночас через помилковий механізм розрахунку показників результативності, який діяв включно до жовтня 2023 року, фактичні показники результативності за 2022 рік були незначною мірою викривлені, але це не вплинуло на стан їх досягнення.

Отримано достатню впевненість у тому, що пенсії виплачені своєчасно, в установлених розмірах та особам, які мають на них право. Випадків виплати пенсій в розмірах, що перевищують або менше призначеного розміру, а також несвоєчасної виплати або виплати за відсутності права не встановлено.

Аудитом підтверджено правильність складання щомісячних звітів ПФУ, що подаються Мінфіном до Міжнародного банку реконструкції та розвитку (далі – МБРР). За показником «Обсяги нарахованих пенсій» розбіжностей не встановлено. За показниками «Чисельність пенсіонерів, яким виплачено пенсії за окремими їх видами» та «Обсяги виплаченої пенсії» виявлено незначні розбіжності. Серед причин — зміна пенсіонерами способу виплати пенсії в звітний період, проведення платежів за попередні періоди, динамічність підсистеми Інтегрованої комплексної інформаційної системи ПФУ.

Питома вага необґрунтовано включених до звітів на відшкодування за Проєктом PEACE видатків на виплату пенсій за віком, у зв'язку з інвалідністю та втратою годувальника одержувачам, які мали відношення до військової служби, була несуттєвою (0,1 відс. сум, поданих до відшкодування). Основна причина — брак прозорості у поданні інформації про використання коштів державного бюджету на пенсійне забезпечення. Видатки на виплату пенсій, починаючи з грудня 2023 року, МБРР уже не відшкодовувалися.

Урядом вживалися заходи, спрямовані на забезпечення ефективності витрачання коштів бюджету ПФУ, але вони були неповними. Плани пріоритетних дій Уряду та плани роботи Мінсоцполітики у частині пенсійного забезпечення не враховували особливостей воєнного стану. Через дефіцит бюджету ПФУ і фіскальні ризики, пов'язані із соціальною сферою, Кабінет Міністрів України істотно порушував терміни затвердження бюджету ПФУ, що негативно впливало на ефективність функціонування та управління його коштами.

З 01.07.2023 відновлено обов'язкову ідентифікацію для внутрішньо переміщених осіб, які були переміщені до початку повномасштабного

вторгнення РФ 24.02.2022, що дало змогу заощадити майже 1,6 млрд грн щомісяця на виплату пенсій для понад 300 тис. осіб, які не пройшли ідентифікацію. Ці суми планується залучити для виплати пенсій у 2025 році.

Водночас ідентифіковано ризикові категорії пенсіонерів (понад 800 тис.), які отримували пенсії на тимчасово окупованих РФ територіях і на територіях активних бойових дій більш ніж 2,5 роки без унормування проходження обов'язкової фізичної ідентифікації. Рахункова палата повідомляє, що поширення рішення Уряду про відновлення фізичної ідентифікації на такі категорії одержувачів в умовах воєнного стану є критично важливим.

Щомісячна процедура верифікації Мінфіном пенсійних виплат в цілому забезпечила ефективне використання бюджетних коштів. Загальний рівень контролю ПФУ залишається достатнім навіть під час воєнного стану. Водночас процес прийняття ПФУ остаточних рішень за результатами опрацювання рекомендацій верифікації на деякий час затягувався через об'єктивні обставини війни та недоліки законодавства, що не сприяло ефективному використанню коштів.

Залишаються прогалини в законодавстві, що врегульовує питання пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, які проживають у зонах радіоактивного забруднення, гірських населених пунктах, та осіб з інвалідністю, які обтяжують бюджет ПФУ та потребують реагування Уряду. Щонайменше 4 млрд грн на рік витрачено на виплату пенсій особам з інвалідністю, яким нормативно відстрочено проходження повторного огляду медико-соціальною експертною комісією (далі – МСЕК). Масова реєстрація пенсіонерів за однією адресою (від 6 до 30 осіб) у зонах радіоактивного забруднення / гірській місцевості та неперегляд переліку таких територій майже 30 років зумовлює додаткові видатки ПФУ на виплату доплат / підвищень до пенсії.

Запровадження воєнного стану не зупинило зростання кількості звернень до судів деяких категорій пенсіонерів, здебільшого колишніх військовослужбовців, які, користуючись недосконалістю законодавства, отримали судові рішення про нарахування їм пенсій та доплат у підвищених розмірах, що збільшує навантаження на бюджет ПФУ. Як наслідок, на виплату пенсій у розмірах, перерахованих за рішеннями судів у 2022–2023 роках, державі необхідно 66,5 млрд грн додаткових видатків.

Про результати здійснення аудиту згідно з рішенням Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 (далі – Рішення) поінформовано Верховну Раду України (лист від 01.11.2024 № 05-3754), якій надіслано Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (далі – Звіт) і Рішення, та Кабінет Міністрів України (лист від 01.11.2024 № 05-3755), якому надіслано Рішення.

Згідно зі статтею 36 Закону України «Про Рахункову палату» Звіт, Рішення та План заходів реагування об'єкта контролю листом від 01.11.2024 № 05-3751 надіслано ПФУ як об'єкту контролю. Згідно з Рішенням Звіт та Рішення

надіслано Мінсоцполітики (лист від 01.11.2024 № 05-3752) та Мінфіну (лист від 01.11.2024 № 05-3753).

Про результати розгляду Звіту та Рішення, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи, у тому числі в межах виконання доручення Кабінету Міністрів України від 07.11.2024 № 35738/1/1-24, Рахункову палату поінформували Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст) (лист від 14.11.2024 № 157728/14954-4-24/7.2.1), Міністерство охорони здоров'я (далі – МОЗ) (лист від 29.11.2024 № 03.1-17/44880/2-24), Мінсоцполітики (листи від 19.11.2024 № 26372/0/2-24/54 та від 05.12.2024 № 26995/0/2-24/54), Міністерство розвитку громад та територій України (лист від 22.11.2024 № 21936/35/10-24); Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (лист від 05.12.2024 № 25/7-22/15943-24), Національний банк України (лист від 09.12.2023 № 57-0008/92598), Мінфін (лист від 10.12.2024 № 19040-12/33-3/35867), Державне агентство України з управління зоною відчуження (лист від 22.11.2024 № 1676/06).

Відповідно до статті 36 Закону України «Про Рахункову палату» ПФУ поінформував (листи від 29.11.2024 № 2800-0902-5/74058, від 12.12.2024 № 2800-0702-3/76789) Рахункову палату про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи.

Для усунення недоліків, виявлених під час проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), Рахункова палата надала 20 рекомендацій, у тому числі 6 – об'єкту контролю (ПФУ).

Висновки, рекомендації та заходи, що були та мають бути вжиті для усунення виявлених недоліків:

1. Висновки Рахункової палати:

1.1. Система пенсійного забезпечення в Україні, яка й до початку повномасштабного військового вторгнення Російської Федерації в Україну (далі – вторгнення) була під тиском таких серйозних проблем, як демографічні зміни та соціально-економічні виклики, внаслідок збройної агресії зазнала ще більшого навантаження. Станом на 01.04.2024 навантаження на 1000 застрахованих осіб досягло 945 пенсіонерів. Незважаючи на економічні труднощі, Кабінет Міністрів України в умовах воєнного стану зумів зберегти наявний рівень пенсійного забезпечення з урахуванням вартості життя, що досягнуто завдяки певному підвищенню розмірів пенсій та соціальних стандартів.

1.2. Запроваджені Кабінетом Міністрів України заходи для підтримки ПФУ у 2022–2023 роках та I кварталі 2024 року дали змогу заощадити щонайменше 25,8 млрд грн, сприяючи стабільності пенсійної системи під час воєнного стану. З 26 лютого 2022 року запроваджено механізм виплати пенсій в умовах воєнного стану.

1.3. Кабінет Міністрів України істотно порушував терміни затвердження бюджету ПФУ, визначені пунктом 12 Прикінцевих положень Закону України

від 09 липня 2003 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі – Закон № 1058). Це негативно впливало на ефективність функціонування та управління коштами бюджету ПФУ. Процес розроблення та затвердження бюджету ПФУ на 2022, 2023 і 2024 роки був тривалим і складним, супроводжувався численними доопрацюваннями та узгодженнями з Мінсоцполітики і Мінфіном, враховуючи динамічні зміни в економічному середовищі, умови невизначеності та воєнного стану. Як результат, бюджет ПФУ на 2024 рік не затверджено, а на 2022, 2023 роки його затвердження відтерміновано на 8 і 4 місяці відповідно.

1.4. Виплати пенсій понад 10 млн пенсіонерів проводилися своєчасно в терміни, визначені законодавством, і в повному обсязі. Це стало можливим завдяки коштам Проекту РЕАСЕ, використаним згідно з умовами Угоди про позику та положеннями ОПП. Питома вага необґрунтовано включених до звітів на відшкодування видатків на виплату пенсій одержувачам, які мали відношення до військової служби, за Проектом РЕАСЕ є несуттєвою (0,1 відс. сум, поданих до відшкодування).

Серед причин – брак прозорості у поданні інформації про використання коштів державного бюджету на пенсійне забезпечення; невизначення положеннями ОПП терміна «пенсія військовослужбовця» у частині прийнятних видатків на пенсійні виплати, а також недосконалість механізму звітування ПФУ і Державної казначейської служби України (далі – Казначейство) перед Мінфіном. Це, зокрема, зумовлено непередбаченням з 10.01.2010 Правилами складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 р. № 1098 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 р. за № 47/7368, вимоги щодо складання паспорта бюджетної програми у сфері пенсійного забезпечення. Знайдено окремі несуттєві неточності у фактичних показниках Звіту про досягнення показників результативності Проекту РЕАСЕ за 2022 рік до МБРР, що не вплинуло на досягнутий рівень результативного показника. Водночас зазначене потребує посилення контролю Мінфіном як координатором Проекту РЕАСЕ за моніторингом його реалізації.

1.5. Процес проходження обов'язкової фізичної ідентифікації пенсіонерів для встановлення особи одержувача пенсії поширювався не на всі категорії пенсіонерів та регламентувався суперечливими нормами законодавства. Відновлення Кабінетом Міністрів України з 01.07.2023 обов'язкової фізичної ідентифікації лише для внутрішньо переміщених осіб, які були переміщені до початку вторгнення 24.02.2022, дало змогу заощадити, за розрахунками, майже 1,6 млрд грн щомісяця, що є резервом майбутніх надходжень до бюджету ПФУ.

Рахунковою палатою ідентифіковано ризикові категорії пенсіонерів (понад 800 тис.), які більш ніж 2,5 роки отримували пенсії на територіях, визначених Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово

окупованих Російською Федерацією, затвердженим наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 р. № 309 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 р. за № 1668/39004 (далі – Перелік № 309), без унормування проходження обов'язкової фізичної ідентифікації. Це створює ризики виплати пенсій без встановлення особи пенсіонера, вартість яких, за розрахунками, для бюджету ПФУ становить 51,6 млрд на рік, або 7,7 відс. прогнозних видатків на виплату пенсій на 2024 рік.

Рахункова палата зауважила, що законодавство дозволяє банківським установам проводити фізичну ідентифікацію не рідше ніж один раз на 5 років, але не зобов'язує їх інформувати про це ПФУ. Важелів впливу ПФУ на банки у разі неповідомлення ними про відсутність руху коштів на рахунках пенсіонерів також немає. Як наслідок, ПФУ не володіє повною актуальною інформацією щодо місця проживання пенсіонерів і факту проходження ними фізичної ідентифікації. Це не сприяє обґрунтованому плануванню видатків ПФУ на виплату пенсій та негативно впливає на його стійкість. Водночас повідомлення і списки пенсіонерів, що надходять від уповноважених банків, опрацьовуються органами ПФУ в ручному режимі і не узагальнюються.

З 23.06.2024 набрав чинності Закон України від 25 квітня 2024 р. № 3674-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання обчислення страхового стажу та пенсійного забезпечення», яким внесені зміни до Закону № 1058, що врегульовують виплату пенсій одержувачам, які проживають на тимчасово окупованих територіях. Це не узгоджується з нормами статті 18 Закону України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (зі змінами) (далі – Закон № 1207), зі змісту якої впливає, що громадянам України гарантується дотримання у повному обсязі їхніх прав і свобод, передбачених Конституцією України, після залишення ними тимчасово окупованої території. Гарантії прав, свобод та законних інтересів осіб, які переселилися з тимчасово окупованої території України та перебувають на території України на законних підставах, визначаються Законом України від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (зі змінами) (далі – Закон № 1706).

1.6. Заходи із верифікації пенсійних виплат Мінфіном здійснювалися впродовж 2022–2023 років та I кварталу 2024 року щомісячно, переривалися лише за виняткових обставин (у лютому, березні 2022 року) і були ефективними.

Кількість наданих рекомендацій за результатами верифікації у загальній кількості одержувачів пенсій за період, що досліджувався (у 2022 році – 0,5 відс., 2023 році – 0,3 відс., у I кварталі 2024 року – 0,2 відс.), свідчить про достатній рівень контролю за достовірністю даних в умовах воєнного стану.

ПФУ та його територіальними органами здебільшого дотримані терміни первинного опрацювання рекомендацій (15 робочих днів), відхилення були незначними. Остаточне рішення за окремими з них ПФУ приймалося до двох і більше років (269 – за 2022 рік, 981 – за 2023 рік, 442 – за I квартал 2024 року). Частка таких випадків у загальній кількості за цей період була незначною (4,2, 15 і 1,9 відс. відповідно). У таких випадках Мінфіну надавалася проміжна відповідь з коментарем «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення» без визначення термінів. Це дало змогу органам ПФУ не порушувати встановлений Порядком здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 136 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 443), термін опрацювання рекомендацій, але в окремих випадках протягом невизначеного терміну з'ясовувати обставини. Серед причин – об'єктивні обставини та недоліки законодавства.

1.7. Прогалини та колізії у законодавстві, що врегульовує питання пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, які проживають у зонах радіоактивного забруднення, гірських населених пунктах, та осіб з інвалідністю, не сприяють економному використанню коштів бюджету ПФУ та створюють умови для отримання пенсій у підвищених розмірах особами, які не мають такого права. Зокрема, воєнний стан не зупинив зростання кількості звернень до судів деяких категорій пенсіонерів, які, користуючись недосконалістю законодавства, отримали судові рішення про нарахування їм пенсій та доплат у підвищених розмірах.

Як наслідок, зростають обсяги поточних видатків на виплату пенсій за рішеннями судів та обсяги заборгованості за попередні періоди. Додаткові видатки ПФУ на виплату пенсій у розмірах, перерахованих за рішеннями судів у 2022–2023 роках, становили 66,5 млрд гривень. Обсяги заборгованості за попередні періоди на 01.07.2024 сягнули 73 млрд грн, що становило майже 10 відс. бюджету ПФУ на 2024 рік. Це створило загрози не лише для стійкості ПФУ, а й економічної безпеки держави через неконтрольованість таких процесів. Щороку в державному бюджеті на виконання рішень суду передбачається 360 млн гривень. Це означає, що для погашення заборгованості у наявних розмірах потрібно щонайменше 200 років.

Неодноразові спроби Уряду збалансувати пенсійну систему та максимально ефективно розпорядитися вкрай обмеженим фінансовим ресурсом шляхом внесення змін у законодавство були надзвичайно необхідними, але недосконалими. Як наслідок, рішеннями Конституційного Суду України та постановами Верховного Суду за зразковими справами визнаються неконституційними зміни в законодавстві або при винесенні рішень застосовуються норми нечинного на сьогодні законодавства.

Майже третина додаткових видатків у 2022–2023 роках була спрямована на перерахунки за рішеннями суду пенсій військовослужбовцям, призначених згідно із Законом України від 09 квітня 1992 р. № 2262-XII «Про пенсійне

забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (далі – Закон № 2262). Це спричинено, зокрема, неузгодженням норм частини вісімнадцятої статті 43 та частини четвертої статті 63 Закону № 2262, що встановлюють різні підходи до порядку перерахунку пенсій у разі зміни розміру складових грошового забезпечення чинних військовослужбовців. Зазначене стримує підвищення грошового забезпечення чинних військовослужбовців, які отримують його в умовах загрози для життя на відміну від пенсіонерів, які служили в мирний час.

Аудитом встановлені незначні неточності при погашенні заборгованості за рішеннями судів. Причина – на центральному рівні немає відомостей для підтвердження виплат та дотримання щодо 0,4 відс. щорічних видатків на погашення заборгованості за рішеннями судів, що пов'язано з непрозорістю звітності з цього питання і недосконалим порядком документообігу.

1.8. Рахункова палата зауважила, що видатки на доплати до пенсій згідно зі статтею 39 Закону України від 28 лютого 1991 р. № 796-ХІІ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (далі – Закон № 796) упродовж трьох років зросли з 204,4 млн грн до 11,1 млрд грн, що свідчить про збільшення фінансового навантаження на бюджет ПФУ. При цьому майже усім одержувачам (124,2 тис. осіб) таку доплату призначено або перераховано на виконання рішень судів. Жодних дієвих заходів щодо вирішення цієї проблеми у період, що досліджувався, не здійснено. Зміни до законодавства, що призупинили б цей процес, не внесені.

Спроби Кабінету Міністрів України актуалізувати Перелік населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, затверджений постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 р. № 106 (зі змінами), успіху не мали. Проект постанови Кабінету Міністрів України, підготовлений Державним агентством України з управління зоною відчуження у червні 2023 року, через масові протести громадськості знятий з розгляду. Результати тестування пенсійних справ / особових рахунків засвідчили випадки призначення доплати особам, які проживали / зареєстровані в населених пунктах, які не належать до зони радіоактивного забруднення; проживали сумісно (від 4 до 8 осіб) за однією адресою.

Факти штучного створення пенсіонерами умов для отримання доплати обурюють громадськість. За результатами звернень громадян правоохоронні органи не підтвердили проживання 26 осіб у зоні радіоактивного забруднення Житомирської області. Сума нарахованих коштів таким особам становила за 2023 рік 810,7 тис. грн, за I квартал 2024 року – 12,0 тис. грн, з них повернено 453,3 і 8,6 тис. грн відповідно.

1.9. Майже подібна ситуація склалася із набуттям права на отримання підвищення до пенсії за проживання в гірському населеному пункті, що не сприяє економному використанню коштів ПФУ. Аудит засвідчив зростання

видатків на виплату такого підвищення майже на третину в умовах воєнного стану. У 2023 році їх обсяги досягли 1,5 млрд гривень.

Перелік населених пунктів, яким відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надається статус гірських, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 647 (в редакції від 14 квітня 2021 р. № 364) (зі змінами), не актуалізований згідно зі зміною умов проживання та функціонування окремими з них як розвинені кліматичні курорти. Наприклад, такі населені пункти, як Татарів (Буковель), Ворохта, Яремче, Східниця, Славське, приваблюють на зимовий і літній відпочинок велику кількість туристів не лише з України. Водночас підходи та критерії віднесення населених пунктів до категорії гірських для надання пільг, визначені статтею 1 Закону України від 15 лютого 1995 р. № 56/95-ВР «Про статус гірських населених пунктів в Україні» (далі – Закон № 56/95), не оновлювалися з урахуванням фактичного стану справ майже 30 років. Усі зміни, що вносилися до вказаного переліку, не стосувалися виключення / включення населених пунктів.

Результати тестування пенсійних справ / особових рахунків засвідчили випадки призначення доплати особам, які проживали / зареєстровані в населених пунктах, яким надано статус гірських, сумісно (від 6 до 30 осіб) за однією адресою для отримання підвищення до пенсії. Для виявлення та усунення фактів ймовірних зловживань правом на отримання підвищення до пенсії потрібно нормативно визначити механізм проведення перевірок правоохоронними органами.

1.10. Відтермінування повторного огляду МСЕК для осіб з інвалідністю під час карантину та воєнного стану було спрямоване на підтримку вразливих верств населення. Водночас аудит засвідчив тенденцію до збільшення кількості таких одержувачів, що зумовить зростання видатків на виплату їм пенсій. Станом на 01.06.2024 на обліку в ПФУ перебувало 1,66 млн осіб з інвалідністю, з них 5 відс. не пройшли повторного огляду МСЕК під час карантину або воєнного стану (88,3 тис. осіб). За розрахунками Рахункової палати, видатки на виплату пенсій таким одержувачам становлять щонайменше 4 млрд грн на рік.

На сьогодні у зв'язку із відновленням діяльності МСЕК у штатному режимі необхідність проведення повторних оглядів є критично важливою для контролю за виплатами пенсій та ефективного використання коштів бюджету ПФУ. Разом з тим норми постанови Кабінету Міністрів України від 08 березня 2022 р. № 225 «Деякі питання порядку проведення медико-соціальної експертизи на період дії воєнного стану на території України» (зі змінами) (далі – Постанова № 225) не вимагають від осіб з інвалідністю проходження повторного огляду, якщо лікарсько-консультативна комісія (далі – ЛКК) не видала направлення на повторний огляд.

Перевірка ефективності заходів реабілітації осіб з інвалідністю не відбувається вже понад 5 років. Чіткі критерії для визначення обставин, які

унеможливають проходження повторного огляду, Кабінетом Міністрів України не встановлені. Як наслідок, в умовах нормативної невизначеності переліку підстав неможливості направлення ЛКК особи з інвалідністю на повторний огляд МСЕК, Кабінет Міністрів України наділив працівників закладів охорони здоров'я, які входять до складу ЛКК, необмеженими дискреційними повноваженнями при прийнятті рішення про направлення осіб з інвалідністю на огляд.

2. Рекомендації (пропозиції) Рахункової палати:

2.1. Кабінетові Міністрів України рекомендовано доручити:

2.1.1. Мінфіну до 01.04.2025:

2.1.1.1. уточнити положення ОПП у частині доповнення переліку використаних у тексті термінів поняттям «пенсія військовослужбовця»;

2.1.1.2. удосконалити форми звітів ПФУ та Казначейства з метою співставлення їх показників та надати роз'яснення щодо порядку складання таких звітів;

2.1.2. Міністерству охорони здоров'я України до 01.04.2025 розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Постанови № 225 у частині визначення чітких обставин, за яких ЛКК не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк його проходження;

2.1.3. Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Мінсоцполітики та ПФУ до 01.07.2025 підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проект закону про внесення змін до законів №№ 1058, 1207, 1706 в частині узгодження норм щодо виплати пенсій одержувачам, які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях, з урахуванням дотримання їх права на пенсію як громадян України;

2.1.4. Мінсоцполітики, ПФУ до 01.07.2025:

2.1.4.1. підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проекти:

постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 (зі змінами), у частині надання ПФУ уповноваженими банками інформації про одержувачів пенсій, які пройшли фізичну ідентифікацію, та дату її проведення в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису через захищені канали зв'язку згідно з протоколами обміну інформацією з ПФУ;

постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження механізму проведення перевірок фактичного місця проживання осіб, які претендують на отримання або отримують доплату до пенсії згідно зі статтею 39

Закону № 796, для підтвердження відповідності таких осіб вимогам законодавства;

постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження механізму проведення перевірок фактичного місця проживання осіб, які претендують на отримання або отримують підвищення до пенсії згідно зі статтею 6 Закону № 56/95, для підтвердження відповідності таких осіб вимогам законодавства;

2.1.4.2. розглянути питання встановлення строків проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів, місцем проживання яких є території, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, а також тим, хто залишив ці території, та у разі необхідності внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідний проєкт постанови;

2.1.4.3. опрацювати питання визначення єдиних умов перерахунку усіх видів пенсій, у тому числі призначених відповідно до Закону № 2262, шляхом їх індексації, яка враховуватиме зростання споживчих цін та заробітної плати, та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідний проєкт закону;

2.1.4.4. удосконалити процедуру проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів за допомогою відеоконференцз'язку;

2.1.5. Міністерству розвитку громад та територій України до 01.07.2025:

2.1.5.1. розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкти: закону про внесення змін до Закону № 56/95 у частині визначення терміну постійного проживання в гірському населеному пункті, перегляду критеріїв віднесення населених пунктів до категорії гірських;

2.1.5.2. постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, яким відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надається статус гірських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 647, у частині перегляду такого Переліку з урахуванням сучасного соціально-економічного стану територій;

2.1.6. Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження до 01.07.2025 розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 р. № 106 (зі змінами), з урахуванням сучасного радіологічного стану населених пунктів;

2.1.7. Мінсоцполітики, Мінфіну, ПФУ у тримісячний строк після проведення заходів із перегляду зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи розробити та внести на розгляд Кабінету

Міністрів України проєкт осучасненого закону про соціальний захист осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

2.2. Об'єкту контролю – ПФУ рекомендовано до 31.12.2024:

2.2.1. розробити методичні рекомендації щодо застосування Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (закладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2004 р. № 269 (зі змінами), затвердити наказом ПФУ і надіслати його територіальним органам ПФУ;

2.2.2. забезпечити своєчасну актуалізацію довідників населених пунктів в Інтегрованій комплексній інформаційній системі ПФУ відповідно до Переліку № 309 та встановити контроль за цим процесом;

2.2.3. встановити порядок організації роботи з документами у процесі призначення (перерахунку) та виплати пенсій одержувачам, які виїхали на постійне місце проживання за кордон;

2.2.4. спільно з Мінфіном встановити термін опрацювання рекомендацій у разі надання Мінфіну проміжної відповіді «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення»;

2.2.5. розробити механізм централізації обліку нарахованих і виплачених сум за рішеннями судів;

2.2.6. у межах повноважень здійснити заходи щодо перевірки зазначених у Звіті про результати аудиту фактів стосовно одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою, та за наявності підстав вжити заходів для припинення виплат.

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів:

План заходів реагування Пенсійного фонду України на рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану», затверджений Головою Правління Пенсійного фонду Є. Капінусом 29.11.2024 (далі – План заходів ПФУ) і надісланий Рахунковій палаті листом від 29.11.2024 № 2800-0902-5/74058, передбачав здійснення таких заходів згідно з:

пунктом 1 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.1 заплановано здійснити шляхом:

- підготовки методичних рекомендацій щодо застосування територіальними органами ПФУ Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (закладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

04 березня 2004 р. № 269 (термін виконання – до 10.12.2024);

- проведення навчання з територіальними органами Пенсійного фонду України з питань застосування медичних рекомендацій (термін виконання – до 31.01.2025);

пунктом 2 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.2 заплановано здійснити шляхом впровадження регламенту додаткового контролю за актуалізацією переліку територій та населених пунктів і їх статусів відповідно до змін, які вносяться до Переліку № 309 (термін виконання – до 10.12.2024);

пунктом 3 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.3 заплановано здійснити шляхом:

- розроблення алгоритму проходження в автоматизованій системі електронного документообігу Інтегрованої комплексної інформаційної системи ПФУ документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, насамперед заяви щодо посвідчення факту перебування особи в живих (термін виконання – до 25.12.2024);

- перегляду нормативно-правових та розпорядчих актів ПФУ з питань обробки документів переказування пенсій громадянам, які виїхали за кордон, та виплати пенсій пенсіонерам іноземних держав, які проживають в Україні (термін виконання – протягом 2025 року (за окремим графіком);

пунктом 4 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.4 заплановано здійснити шляхом:

- внесення змін до чинних протоколів обміну інформацією між Мінфіном та ПФУ для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат (термін виконання – до 20.12.2024);

- перегляду Порядку обміну інформацією між Мінфіном та ПФУ для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2020 р. № 608, постановою правління Пенсійного фонду України від 12 жовтня 2020 р. № 19-1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2020 р. за № 1069/35352 (термін виконання – за окремими графіком);

пунктом 5 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.5 заплановано здійснити шляхом:

- розроблення та затвердження форм і строків адміністративної звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін виконання – до 25.12.2024);

- впровадження автоматизованих засобів складання звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін виконання – до 31.03.2025);

пунктом 6 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2.6 заплановано здійснити шляхом:

- організації проведення перевірок одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою (за фактами, встановленими за результатами аудиту) (термін виконання – до 15.12.2024);

- перегляду автоматизованих контролів та ризик-орієнтованих критеріїв моніторингу при обробці інформації про одержувачів пенсій та грошової допомоги в різних підсистемах інформаційно-комунікаційної системи ПФУ (термін виконання – до 31.01.2025).

4. Висновки щодо реалізованих об'єктом контролю заходів:

Виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій розпочато. Термін виконання рекомендацій не настав. Рекомендація, надана МОЗ щодо розроблення та подання на розгляд Кабінетові Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Постанови № 225 у частині визначення чітких обставин, за яких ЛКК не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк його проходження, **виконана**.

Оцінивши надану інформацію, що підтверджує виконання рекомендацій (пропозицій), Рахункова палата дійшла висновків:

- виконано 1 рекомендацію (пропозицію);
- розпочато впровадження 17 рекомендацій (пропозицій);
- не підтримано 2 рекомендації (пропозиції) Міністерством розвитку громад та територій України.

Термін виконання усіх наданих рекомендацій (пропозицій) **не настав**.

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) детально оцінено у **додатку** до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЦАНСЬКА

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання Рішення Рахункової палати
від 22 жовтня 2024 року № 49-2

Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій)

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1	Кабінету Міністрів України рекомендовано доручити:	Згідно з дорученням Прем'єр-міністра України від 07.11.2024 № 35738/1/1-24 зобов'язано Мінфін, Мін'юст, Мінсоцполітики, ПФУ, Міністерство розвитку громад та територій України, МОЗ, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне агентство України з управління зоною відчуження: відповідно до компетенції опрацювати, вжити заходів для врегулювання порушених питань та, у разі необхідності прийняття рішень Уряду, внести пропозиції у встановленому порядку, а також повідомити Рахункову палату та Кабінет Міністрів України про результати реалізації рекомендацій. Мін'юст листом від 14.11.2024 № 157728/14954-4-24/7.2.1 повідомив, що на виконання доручення у разі надходження до Мін'юсту проектів нормативно-правових актів, які будуть стосуватися питань, порушених у рішенні Рахункової палати, вони будуть розглянуті в установленому порядку.	Прийнято	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		Національний банк України листом від 09.12.2023 № 57-0008/92598 повідомив Рахункову палату, що у межах компетенції готовий узяти участь в опрацюванні проектів законів України та нормативно-правових актів, підготовлених відповідними державними органами на виконання вимог рішення Рахункової палати		
1.1	Мінфіну до 01.04.2025:	Лист Мінфіну від 10.12.2024 № 19040-12/33-3/358673	Прийнято	
1.1.1	уточнити положення ОПП у частині доповнення переліку використаних у тексті термінів поняттям «пенсія військовослужбовця»	Мінфін повідомив Рахункову палату, що з метою виконання рекомендації ним скеровано звернення до Мінсоцполітики та ПФУ від 20.11.2024 № 09030-25-5/33552 для отримання пропозицій щодо внесення змін до ОПП	Наступне інформування про стан виконання рекомендацій буде здійснено у строки, визначені Рахунковою палатою	Розпочато
1.1.2	удосконалити форми звітів ПФУ та Казначейства з метою співставлення їх показників та надати роз'яснення щодо порядку складання таких звітів	Мінфін повідомив, що з метою забезпечення прозорості у поданні інформації щодо використання коштів державного бюджету на пенсійне забезпечення наказом Міністерства фінансів України від 31 жовтня 2024 року № 544, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 листопада 2024 року за № 1702/43047, внесені зміни до Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098. Зокрема, цими змінами передбачено виключення бюджетних програм ПФУ щодо пенсійного забезпечення з переліку бюджетних програм, за якими не складаються	У листі Мінфіну від 10.12.2024 № 19040-12/33-3/358673 інформації щодо стану впровадження цієї рекомендації немає. Наступне інформування про	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		паспорти бюджетних програм. З 01.01.2025 за бюджетними програмами щодо пенсійного забезпечення будуть складатися паспорти бюджетних програм	стан виконання рекомендацій буде здійснено у строки, визначені Рахунковою палатою	
1.2	МОЗ до 01.04.2025 розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Постанови № 225 у частині визначення чітких обставин, за яких ЛКК не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк проходження повторного огляду	МОЗ листом від 29.11.2024 № 03.1-17/44880/2-24 повідомило, що в межах реформи медико-соціальної експертизи прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», якою внесені зміни до Постанови № 225. Зокрема, виключене положення (абзац другий пункту 3), що передбачало перенесення перегляду осіб з інвалідністю, яких неможливо направити на повторний огляд МСЕК через дію воєнного стану, на строк після його припинення або скасування, але не пізніше шести місяців після цього. У пункті 3 постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 встановлено нові терміни для повторного проходження перегляду осіб з інвалідністю, які не пройшли його відповідно до Постанови № 225, а також визначено чітке коло осіб, яких неможливо направити на проведення оцінювання повсякденного функціонування	Прийнято	Виконано
1.3	Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України,	На виконання доручення Кабінету Міністрів України Мінсоцполітики листами від 19.11.2024 № 26372/0/2-24/54 та від 05.12.2024 № 26995/0/2-24/54 повідомило, що спільно із	Прийнято.	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	Мінсоцполітики та ПФУ до 01.07.2025 підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проєкт закону про внесення змін до законів №№ 1058, 1207, 1706 в частині узгодження норм щодо виплати пенсій одержувачам, які проживають на тимчасово окупованих РФ територіях, з урахуванням дотримання їх права на пенсію як громадян України	ПФУ розробляє заходи щодо виконання рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами аудиту	Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	
1.4	Мінсоцполітики, ПФУ до 01.07.2025:	На виконання доручення Кабінету Міністрів України Мінсоцполітики листами від 19.11.2024 № 26372/0/2-24/54 та від 05.12.2024 № 26995/0/2-24/54 повідомило, що Мінсоцполітики спільно із ПФУ розробляє заходи щодо виконання рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами аудиту	Прийнято. Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	Розпочато
1.4.1	підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку проєкт:		Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1.4.1.1	<p>постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 (зі змінами), у частині надання ПФУ уповноваженими банками інформації про одержувачів пенсій, які пройшли фізичну ідентифікацію, та дату її проведення в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису через захищені канали зв'язку згідно з протоколами обміну інформацією з ПФУ</p>		<p>Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни</p>	
1.4.1.2	<p>постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження механізму проведення перевірок фактичного місця проживання осіб, які претендують на отримання або отримують доплату до пенсії згідно зі статтею 39 Закону № 796, для</p>		<p>Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни</p>	

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	підтвердження відповідності таких осіб вимогам законодавства			
1.4.2	розглянути питання встановлення строків проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів, місцем проживання яких є території, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих РФ, а також тим, хто залишив ці території, та у разі необхідності внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідний проєкт постанови		Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	Розпочато
1.4.3	опрацювати питання визначення єдиних умов перерахунку усіх видів пенсій, у тому числі призначених відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 р. № 2262-ХІІ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», шляхом їх індексації, яка враховуватиме зростання споживчих цін та заробітної плати, та внести на розгляд Кабінету Міністрів України		Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	в установленому порядку відповідний проєкт закону			
1.4.4	удосконалити процедуру проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів за допомогою відеоконференцзв'язку		Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	Розпочато
1.5	Доручити Міністерству розвитку громад та територій України до 01.07.2025 розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт:	лист Міністерства розвитку громад та територій України від 22.11.2024 № 21936/35/10-24 на виконання доручення Кабінету Міністрів України:	Не прийнято	
1.5.1	Закону про внесення змін до Закону № 56/95 у частині визначення терміну постійного проживання в гірському населеному пункті, перегляду критеріїв віднесення населених пунктів до категорії гірських	Міністерство розвитку громад та територій України повідомило, що на виконання Концепції розвитку гірських територій українських Карпат, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 р. № 232-р, протягом 2019–2021 років проводився моніторинг соціально-економічного розвитку гірських населених пунктів за такими напрямками: економічний розвиток, фінансова самодостатність, розвиток інфраструктури, надання адміністративних послуг, розвиток сфери освіти, розвиток медичної сфери, розвиток туризму та екологічна безпека.	Міністерством не підтримано рекомендацію Рахункової палати, оскільки, незважаючи на підтверджену Міністерством наявність диспропорцій у розвитку гірських населених пунктів та необхідність	Не розпочато
1.5.2	постанови про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, яким відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в	Міністерство погодилося, що моніторинг засвідчив наявність значних диспропорцій у розвитку гірських		Не розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	<p>Україні» надається статус гірських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 647, у частині перегляду такого Переліку з урахуванням сучасного соціально-економічного стану територій</p>	<p>населених пунктів Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької областей та цих регіонів загалом.</p> <p>Водночас розв'язана РФ війна проти України та її наслідки спричинили масовий відтік населення та переміщення підприємств з окупованих територій, районів ведення бойових дій та прилеглих до них територій, що спровокувало міграційне навантаження на інфраструктуру більш безпечних регіонів, у тому числі й регіону Українських Карпат. Зазначене засвідчило необхідність запровадження нових механізмів та інструментів підтримки та розвитку гірських територій.</p> <p>Міністерство повідомило, що у 2022 році було внесено зміни до Закону України «Про засади державної регіональної політики», яким визначено, що державна регіональна політика спрямована на визначення та ідентифікацію типів територій, реалізацію на цих територіях необхідних програм та проектів регіонального розвитку, встановлення спеціальних механізмів їх державної підтримки. Відповідно до положень Закону України «Про засади державної регіональної політики» окрема увага приділятиметься територіям з особливими умовами для розвитку, до яких належать, зокрема, й гірські території, на яких існують природні, демографічні, міжнародні, безпекові чи інші об'єктивні обмеження щодо використання наявного потенціалу цих територій. Крім того, розвиток гірських територій є також одним із завдань Державної стратегії</p>	<p>нових механізмів підтримки, наявні критерії та пільги, особливо в умовах воєнного стану, не потребують перегляду та систематизації</p>	

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		<p>регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940). Враховуючи зазначене, гарантовані статтею 6 Закону № 56/95 види державної матеріальної допомоги громадянам, які одержали статус особи, що працює, проживає або навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського, є вагомим інструментом підтримки громадян, що перебувають у надскладних життєвих обставинах. Крім того, основним критерієм віднесення населеного пункту до категорії гірських є розташування населеного пункту на висоті 400 метрів і вище над рівнем моря, що є географічним показником місцевості та не може змінюватись під впливом соціально-економічних процесів.</p> <p>На думку Міністерства, у випадках виявлення фактів зловживань правом на отримання підвищених пенсій, органи ПФУ мають право порушувати в установленому законом порядку питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні вимог законодавства</p>		
1.6	<p>Доручити Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження до 01.07.2025 розробити та внести на розгляд</p>	<p>Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на виконання доручення Кабінету Міністрів України листом від 05.12.2024 № 25/7-22/15943-24 повідомило, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» передбачено виділення коштів на проведення дозиметричної паспортизації населених пунктів, що зазнали</p>	Прийнято	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	Кабінету Міністрів України в установленому порядку проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 р. № 106 (зі змінами), з урахуванням сучасного радіологічного стану населених пунктів	радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Міністерством спільно з Державним агентством України з управління зоною відчуження розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення дозиметричної паспортизації населених пунктів, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», який найближчим часом буде надіслано в установленому законодавством порядку на погодження до заінтересованих органів. Внесення змін до Переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 р. № 106, здійснюватиметься на основі проведеної дозиметричної паспортизації населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення		
1.7	Доручити Мінсоцполітики, Мінфіну, ПФУ у тримісячний строк після проведення заходів із перегляду зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект осучасненого закону про соціальний захист осіб,	На виконання доручення Кабінету Міністрів України Мінсоцполітики листами від 19.11.2024 № 26372/0/2-24/54 і від 05.12.2024 № 26995/0/2-24/54 повідомило, що спільно із ПФУ розробляє заходи щодо виконання рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами аудиту. Також згідно зі статтею 45 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» у 2025 році та у період дії воєнного стану в Україні оновлено умови отримання доплати у розмірі 2361 гривні непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного	Прийнято. Інформацію про результати розгляду Звіту буде надано в установлені терміни	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи	<p>(обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення (такі особи повинні були проживати або працювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення або в зоні гарантованого добровільного відселення, станом на 26 квітня 1986 року чи у період з 26 квітня 1986 року до 01 січня 1993 року, у зв'язку з чим особі надано статус особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи). Виплата доплати за проживання підтверджується відомостями Єдиного державного демографічного реєстру та інших державних реєстрів.</p> <p>Контроль звірки даних про постійне місце проживання одержувачів доплати із відомостями Єдиного державного демографічного реєстру та інших державних реєстрів для продовження чи припинення відповідних виплат, а також приведення розмірів доплати за проживання у зоні безумовного (обов'язкового) відселення або в зоні гарантованого добровільного відселення та пенсійних виплат у відповідність із цією статтею покладено на ПФУ</p>		
1.8	ПФУ рекомендовано у термін до 31.12.2024:	ПФУ листом від 29.11.2024 № 2800-0902-5/74058 надіслав Рахунковій палаті План заходів реагування Пенсійного фонду України на рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України», затверджений Головою Правління Пенсійного фонду 29.11.2024 (далі – План заходів ПФУ)	Прийнято	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1.8.1	розробити методичні рекомендації щодо застосування Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (закладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2004 р. № 269 (зі змінами), затвердити наказом ПФУ і надіслати його територіальним органам ПФУ	Згідно з пунктом 1 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом: підготовки методичних рекомендацій щодо застосування територіальними органами ПФУ Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (закладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2004 р. № 269 (термін – до 10.12.2024); проведення навчання з територіальними органами ПФУ з питань застосування медичних рекомендацій (термін – до 31.01.2025)		Розпочато
1.8.2.	забезпечити своєчасну актуалізацію довідників населених пунктів в Інтегрованій комплексній інформаційній системі ПФУ відповідно до Переліку № 309 та встановити контроль за цим процесом	Згідно з пунктом 2 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом впровадження регламенту додаткового контролю за актуалізацією переліку територій та населених пунктів і їх статусів відповідно до змін, які вносяться до Переліку № 309 (термін – до 10.12.2024)		Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1.8.3.	встановити порядок організації роботи з документами у процесі призначення (перерахунку) та виплати пенсій одержувачам, які виїхали на постійне місце проживання за кордон	Згідно з пунктом 3 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом: розробки алгоритму проходження в автоматизованій системі електронного документообігу Інтегрованої комплексної інформаційної системи ПФУ документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, насамперед заяви щодо посвідчення факту перебування особи в живих (термін – до 25.12.2024); перегляду нормативно-правових та розпорядчих актів ПФУ з питань обробки документів переказування пенсій громадянам, які виїхали за кордон, та виплати пенсій пенсіонерам іноземних держав, які проживають в Україні (термін – протягом 2025 року (за окремим графіком))		Розпочато
1.8.4.	спільно з Мінфіном встановити термін опрацювання рекомендацій у разі надання Мінфіну проміжної відповіді «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення»	Згідно з пунктом 4 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом: внесення змін до чинних протоколів обміну інформацією між Мінфіном та ПФУ для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат (термін – до 20.12.2024); перегляду Порядку обміну інформацією між Міністерством фінансів України та Пенсійним фондом України для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2020 р. № 608, постановою правління Пенсійного фонду України від 12 жовтня 2020 р. № 19-1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України		Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		30 жовтня 2020 р. за № 1069/35352 (термін виконання – за окремими графіком)		
1.8.5.	розробити механізм централізації обліку нарахованих і виплачених сум за рішеннями судів	Згідно з пунктом 5 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом: розроблення та затвердження форм і строків адміністративної звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін – до 25.12.2024); впровадження автоматизованих засобів складання звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін – до 31.03.2025)		Розпочато
1.8.6.	у межах повноважень здійснити заходи щодо перевірки зазначених у Звіті про результати аудиту фактів стосовно одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою, та за наявності підстав вжити заходів для припинення виплат	Згідно з пунктом 6 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом: організації проведення перевірок одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою (за фактами, встановленими за результатами аудиту) (термін – до 15.12.2024); перегляду автоматизованих контролів та ризик-орієнтованих критеріїв моніторингу при обробці інформації про одержувачів пенсій та грошової допомоги в різних підсистемах інформаційно-комунікаційної системи ПФУ (термін – до 31.01.2025)		Розпочато

